

Mennyi idő telik a wc-n?

Gondoljon egy kicsit bele!

Egy cég eredményessége a dolgozókon múlik. A vezető egyedül kevés lenne. No persze a dolgozó is. Együtt kell tudniuk dolgozni, és kihozni magukból, a kollégákból a legtöbbet, a legjobb formájukat. A maximális hatékonyságot. És akármennyire is banálisan hangzik, ez nagyon sok apró tényezőtől is függ.

Egy szerviz esetén például az az optimális, ha minden szerelő, minden munkaidejét olyan munkával tölti el, aminek elvégzése után egy ügyfél fizet. Magyarul minden javítást normaidőn belül elvégeznek. Tehát nagy maximális hatékonysággal dolgoznak. És ez így van? Ha így lenne, mekkorára nőne a bevételük?

Ki se merem számítani, hogy ehhez képest mennyi a valóság. De számoljunk utána egy kicsit.

Tételezzük fel, hogy a szerelői munkaóra díj 5000 Ft nettó. Akkor egy szerelő, ha minden idejét számlás munkával tölti, egy nap alatt (8 óra) 40 000 nettó forintot hoz a cégbe, egy héten (5 napos munkahét alapján) 200 000, egy hónap alatt 800 000 nettó forintot hoz be a cégbe. Csak a szolgáltatással.

Azonban nagyon könnyű kiszámolni, hogy ha a szerelő átlagosan csak 4 órát tölt ilyen tevékenységgel, akkor csak a fele lesz meg. A kiesés 400 000 nettó forint.

Persze vannak egyéb bevételi források is. A szereléshez hozzájön még az alkatrészek utáni haszon is, az egyéb ügyintézésből származó bevétel a maga kiadásával. Alkatrész árrésből csak akkor van bevétel, ha van szervizmunka. Tehát felállítható az a szabály, hogy a szerelői munkaidő és az árbevétel rokon fogalmak egy szervizben. Most azonban vizsgáljuk meg csak a munkaidő hatékonyságot.

Hogyan lehet növelni a bevételt? Két lehetőség van. Az egyik, hogy növekedik az óradíj, a másik, hogy növekedik a munkaidő. Ennek azonban csak akkor van értelme, ha a munkaidő kihasználtság magas. Különben csak annyit érhetünk el, hogy a napi 8 óra munkát 12-14 óra alatt végezzük el. Ez így nem hatékony. Nem is szólva a munkaerő várhatóan erős ellenállásáról.

Akkor emelkedjen a munkaóradíj, kockáztatva ezzel, hogy kevesebb lesz a vevő, amivel a munkaidő kihasználtság megint csökken. Persze lehet növelni a munkaóradíjat de vigyázni kell arra, hogy a bevételem ne csökkenjen. Azzal is növelhető a hatékonyság, ha ugyanazt a bevételt kevesebb munkaidővel érjük el. Tehát törekedni kell a bevétel maximumra, azaz

átlagos napi vevők száma * átlagos szerelési idő * munkaóradíj legyen maximális.

Persze csak a produktív munkaidő számít, mert az improduktív után nincs bevétel.

Ha tudnám valahogy mérni a produktív és improduktív időket, akkor abból mindjárt egyértelmű, miért is megy vagy nem megy a szerviz.

A szerelői produktív idő az az idő, amely tevékenység eredménye után számla és ezzel bevétel képződik. Az összes többi tevékenység improduktív.

A szerelői hatékonyság matematikailag lehet az alábbi képlet:

$$\text{hatékonyság1} = \frac{\text{produktív idő}}{\text{napi munkaidő}} \cdot 100(\%)$$

Ez a képlet 100%, ha minden munkaidő perc produktív. Érdekessége, hogy ha a produktív munkaidő nulla, akkor a hatékonyság is nulla (a cég meghalt).

Persze attól, mert nincs produktív idő a cég kívülről még tűnhet a serény munkavégzőktől komolynak. A probléma csak az, hogy ilyenkor improduktív idővel töltik a dolgozók az idejüket.

Milyen improduktív idők vannak? Reggelizés, takarítás, beszélgetés, dohányzás, ebédelés, wc-zés, sétálgatás, pakolgatás, leltározás, keresgélés, stb.

Persze az idők mérése fáradságos és befektetést igénylő feladat. Hogyan tudjuk mégis valahogy meghatározni? A válasz egyszerű:

$$\text{hatékonyság2} = \frac{\text{tényleges bevétel}}{\text{max elméleti bevétel}} \cdot 100(\%)$$

A max elméleti bevétel az a bevételi maximum, amely a 100 % hatékonyság mellett érhető el. Triviális, hogy a hatékonyság1 és hatékonyság2 mutató együtt mozog. Ha nagy a produktív munkaidő kihasználtság, akkor nagy a bevétel is. Ha kicsi a bevétel a lehetséges maximumhoz képest, akkor a szerelőknek sok a szabadidejük.

És akkor nézzük a konzekvenciát:

Ha a 2. képlet alapján a bevételek esetében 60 % jön ki, akkor az azt jelenti, hogy a szerviz úgy működik, mintha minden szerelőnek a 8 óra munkaidejéből naponta 3 óra és 12 perc szabadfoglalkozása van.

Érdemes utána számolni, nem?